

LYS – 3

COĞRAFYA – 1 TESTİ

1. Bu testte 24 soru vardır.

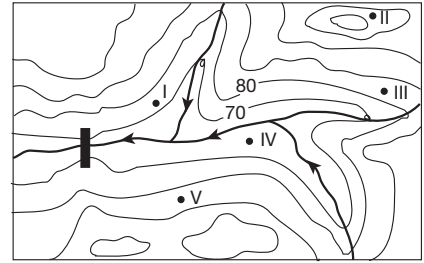
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Coğrafya – 1 Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Japonya’da engebelliğin yerleşmeyi, arazi kullanımını zorlaştırması nedeniyle, denizden arazi kazanmayla ilgili büyük bir proje olan “Dağdan Denize” projesinin uygulanması zorunlu hale gelmiştir. Proje, 1960 yılında şehrin hemen kıyısındaki küçük alanların doldurulmasıyla başlamıştır. Kazanılan arazinin tümü sanayi ve liman faaliyetlerine ayrılmıştır. 1980 yılında ise kıydan biraz açığa bir ada oluşturmak amacıyla daha büyük bir proje uygulamaya konulmuştur. Şehrin gerisinde yer alan Rokko Dağlarından çıkarılan taş ve toprak kıyıya taşınarak gemilere yüklenmiş ve yaratılması düşünülen arazi, deniz yüzeyinde belirinceye kadar Kobe Körfezi’nin oldukça sığ olan sularına boşaltılmıştır. Bölgede hava alanı inşa edilebilecek düz arazi olmaması nedeniyle deniz doldurularak Rokko Adası ve Kobe Körfezi’nin güneyinde uluslararası uçuşlar için yeni bir havalimanı inşa edilmiştir. Yeni kazanılan arazide 20 bin kişiyi barındırabilecek dükkân, park, okul vb. olanaklara sahip yüksek binalar yer almaktadır. Projenin bir diğer etkisi de Rokko Dağları’nda taş ve toprak çıkarımı sonucu düzleştirilmiş alanlarda “Suma Yeni Şehri” adıyla çok büyük yeni bir şehrsel mekân oluşturulmasıdır.

Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisini doğrulayacak bilgi yoktur?

- A) Doğal koşulların ulaşım faaliyetlerini etkilediğini
B) Beşeri unsurların litosfer ve hidrosferi etkilediğini
C) Ulaşımı geliştirebilmek için doğada değişiklikler yapıldığını
D) Yeni yerleşim alanları oluşturma ihtiyacının insanları denizden yer kazanmaya yönelttiğini
E) Arazi kullanımı planlamaları yapılırken afetlere karşı önlemler alınarak çalışıldığını

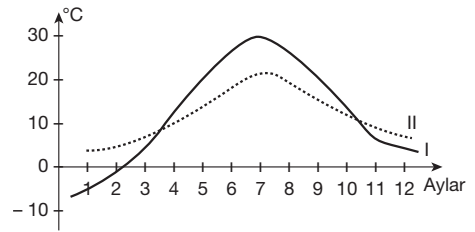
2. Aşağıda bir yörenin topografya haritası verilmiştir.

Yörenin batısında akarsu üzerinde işaretli noktaya inşa edilecek baraj gövdesi ile su seviyesinin akarsu yatağından itibaren yaklaşık 30 m. daha yükseleceği öngörüldüğüne göre, işaretli noktalardan hangisinin baraj suları altında kalması beklenmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 3.

Yukarıda iki merkeze ait aylık ortalama sıcaklık grafiği verilmiştir.

Bu grafiğe göre, aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Her iki merkez de Kuzey yarımkürede yer alır.
B) Bazı dönemlerde sıcaklık ortalaması her iki merkezde de aynıdır.
C) I. merkezde kış sıcaklıkları daha düşüktür.
D) Merkezlerin denizden yükseklikleri farklıdır.
E) II. merkezde yıllık sıcaklık farkı daha azdır.

4. ve 5. soruları aşağıdaki parçadan yararlanarak cevaplayınız.

Çin'deki Yangçe Nehri üzerinde yapılan Üç Boğaz Barajı'nın **yapılış amaçları:** Sel baskınlarını kontrol etmek, taşkın tehdidinden korunmak, elektrik üretmektir.

Yarattığı ve yaratacağı sorunlardan bazıları şunlardır:

- Tarihi ve güncel pek çok yerleşim yeri sular altında kalmıştır.
- Bu yerleşim birimlerinde yaşayan bir milyondan fazla kişi göç etmek zorunda kalmıştır. 1084 km²'lik alanda bulunan 1,2 milyon konut, taşkın ve koruma amaçlı olarak baraj rezervuarı dışına taşınmıştır.
- İnşaat sırasında yükselen sular, göçebe balıkların hareketini etkilemektedir.
- Başlangıçta az rastlanan bitki türlerinin daha sonra ortadan kalkmasına neden olacaktır.
- Baraj inşaatı sırasında barajın yaban hayatı üzerine olumsuz etkisi görülmüştür.
- Nehir, her yıl 523 ton alüvyon taşımaktadır. Akış yavaşlayınca bu maddeler baraj gölünde tortul birikimi oluşturmaktadır. Bu tortulların deltaya ulaşamaması tarım alanlarının verimini azaltacaktır.
- Baraj 6 büyüklüğünde depremler yaratan iki önemli fay hattı yakınında inşa edildiği için tektonik risk altındadır.

4. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi, Üç Boğaz Barajının yapılmasının yol açtığı çevre sorunlarından biri değildir?

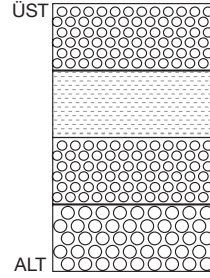
- A) Yörede biyolojik çeşitliliğin zarar görmesi
- B) Nehrin deltasında tarımsal verimin azalması
- C) Baraj inşaatı nedeniyle çok sayıda insanın göç etmek zorunda kalması
- D) Nehrin havzasında su sıkıntısının artış göstermesi
- E) Olası bir depremin baraj ve çevre yerleşmelere zarar vermesi

5. Bu parçada akarsu ve akarsu üzerine inşa edilen baraj ile aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkiye değinilmemiştir?

- A) Yeraltı kaynaklarına etkisi
- B) Yerleşmelere olan etkisi
- C) Tarım alanlarına etkisi
- D) Depremden etkilenme ihtimali
- E) Balıkların göçüne etkisi

6. ve 7. soruları aşağıdaki şekle göre cevaplandırınız.

Aşağıdaki şekilde bir akarsu yatağından sonbahar mevsiminin son gününde alınan bir yıllık birikim kesiti gösterilmiştir. (Akarsu yatağındaki biriktirme kesitlerinde en üstteki malzeme en yeniyi, en alttaki malzeme ise en eskiyi gösterir.)

6. Buna göre, akarsu ile ilgili;

- I. Rejimi düzensizdir.
- II. Akımın çok az olduğu bir devre vardır.
- III. Havzasında geçirimli topraklar yaygındır.
- IV. Denge profiline ulaşmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

7. Birikim kesitinin alındığı dönem ve Türkiye'nin iklim koşulları düşünüldüğünde, akarsuyun aşağıdaki bölümlerden hangisinde bulunduğu söylenebilir?

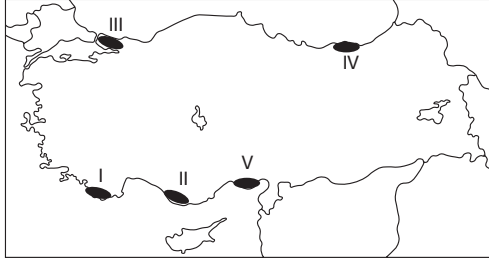
- A) Erzurum – Kars
- B) Konya
- C) Doğu Karadeniz
- D) Kıyı Ege
- E) Hakkâri

8. 11 Mart 2011 tarihinde Japonya açıklarında meydana gelen 8,9 büyüklüğündeki deprem, tsunamiye neden olmuş, büyük maddi zarara yol açmıştır.

Buna göre, Japonya açıklarında meydana gelebilecek bir depremin oluşturacağı tsunaminin, aşağıdaki ülkelerden hangisinin kıyılarında zarara yol açması beklenmez?

- A) Çin
- B) ABD
- C) Brezilya
- D) Endonezya
- E) Avustralya

9.

Türkiye’de; kışları ılıman ve yağışlı geçen yörelerde nüfus yoğunluğu fazladır.

Türkiye haritasında görülen taralı alanların hangileri yukarıdaki genellemeye uymaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

10. I. Ülkede modernleşme ve gelişme yıllarında nüfus politikaları nüfusun artması yönünde olmuş, ailelerin çok sayıda çocuk sahibi olmaları özendirilmiştir. Bu nüfus politikası sonucunda nüfus artış hızı yükselmiş fakat artış beklenenden fazla olunca hükümet bu artış hızını düşürebilmek için çıkardığı bir yasayla sıkı bir aile planlaması başlatmıştır. 1990’lı yıllarda nüfus artış hızı çok düşük seviyelere inince hükümet ailelerin çok sayıda çocuk sahibi olmaları için teşvik kampanyalarına yeniden başlamıştır. Bir miktar artış sağlanmışsa da beklenen başarı elde edilememiştir.
- II. 1953 yılı sayımlarında ülke nüfusu 583 milyon olarak açıklanınca artış hızını düşürmek için ilk olarak şehirlerde doğum kontrol kampanyası başlamış fakat etkili olmamıştı. Nüfus artış hızı planlanandan daha yüksek çıktığı için tek çocuk siyaseti izlenmeye başlanmıştır. Daha sonra kırsal kesimden yakınmalar gelince dört yıl sonra bir çocuk daha edinme hakkı tanınmıştır. Bu ülke Dünya’nın en kalabalık nüfusa sahip ülkesi olup nüfus artış hızını yavaşlatıcı nüfus politikaları izlemektedir.

Yukarıda nüfus özellikleri ile uyguladıkları nüfus politikaları verilen ülkeler, aşağıdakilerden hangileridir?

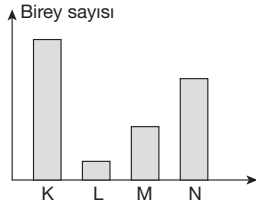
I	II
A) Kanada	Hindistan
B) Japonya	Çin
C) İsveç	ABD
D) Pakistan	Fransa
E) Bangladeş	İngiltere

11. Kaliforniya’da eskiden çöl alanı olan Central Valley yapılan çalışmalarla verimli bir tarım alanına dönüşmüştür. Barajlar, sulama kanalları yapılarak yörede turuncgiller tarımı yapılmaya başlanmış, hayvancılık için otlak alanları oluşturulmuştur. Proje maliyetinin oldukça yüksek olması, arazide yüksek verim elde edilen ve değer taşıyan ürünlerin yetiştirilmesini gerekli kılmıştır. Verimin ve gelirin artmasıyla yöre hızla göç almış, nüfus ve kentleşme artmıştır. Bu artış bölgede olumsuz sonuçlar doğurmuştur.

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanın doğa üzerindeki etkisine
B) Çöl alanlarının verimli tarım alanlarına dönüştürülebilmesine
C) Plantasyon tarımı uygulamasının yapıldığına
D) Yörede eskiden yetiştirilemeyen yeni ürünlerin yetiştirildiğine
E) Tarımda verim artışının nüfuslanma ve kentleşmeyi etkilediğine

12. Aşağıdaki grafikte besin piramidinin ardışık halkalarında yer alan canlıların birey sayıları gösterilmiştir.

Buna göre, bu canlıların besin zincirindeki yerleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A)
- B)
- C)
- D)
- E)

13. Kentler, kültür, inanç, finans ve liman özellikleriyle dünya ölçeğinde öneme sahipse ve etkin özellikleriyle dünyanın bir çok yerini etkileme özelliği varsa, küresel etkiye sahiptir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi, inanç özelliği nedeniyle küresel etkiye sahip kentlerden biridir?

- A) Mekke B) Viyana C) Moskova
D) Berlin E) Paris

14. Aşağıdaki tabloda Türkiye’de kent ve kırsal nüfusu oranlarının yıllara göre değişim oranı (%) olarak verilmiştir.

Yıllar	Kent nüfusu (%)	Kırsal nüfusu (%)
1927	24,2	75,8
1950	25,0	75,0
1985	54,0	46,0
2000	65,0	35,0
2007	70,5	29,5
2010	76,3	23,7

Tablodaki verilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

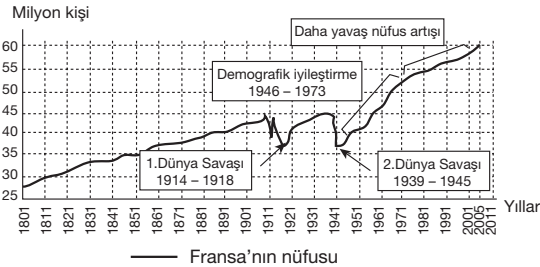
- A) Kent–kırsal nüfusunun birbirine en yakın olduğu dönem 1985’tir.
- B) Türkiye’de kırsaldan kente göç yaşanmıştır.
- C) 1927’de kırsal kesimde yaşayan kişi sayısı, 2010 yılında kırsal kesimde yaşayan nüfustan fazladır.
- D) Kentli nüfus oranında 1927–1950 arasında önemli bir değişim olmamıştır.
- E) Türkiye’de sanayi ve hizmet sektörlerinde gelişme yaşanmıştır.

15. Karadeniz’de kirlilik nedeniyle 40 yıl önce ticari olarak avlanabilen 23 balık türünden bugün ancak birkaçı avlanabilmektedir. 8350 km’lik kıyı şeridinde sahip Karadeniz’in flora ve faunası evsel ve endüstriyel kirlenme nedeniyle her geçen gün fakirleşiyor. Çevre ülkelerin kanalizasyon atıkları ile Tuna, Dinyeper, Dinyester ve Don gibi nehirlerin endüstriyel atıkları taşıması bölgenin ekosisteminde geri dönüşmesi zor etkiler bırakıyor.

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Su döngüsüne insan müdahalelerinden
B) Evsel ve endüstriyel atıkların çevreye verdiği zararlardan
C) Geri dönüşümün yararlarından
D) Sulak alanların kurutulmasının su döngüsüne etkisinden
E) Karbon döngüsüne insan müdahalesinden

16. Aşağıdaki grafikte Fransa nüfusunun yıllara göre değişimi verilmiştir.

Bu grafikte verilenlere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Fransa'nın nüfusu 1. ve 2. Dünya savaşı yıllarında azalmıştır.
B) 1951-1971 yılları arasında nüfus hızla artmıştır.
C) Her iki dünya savaşından sonra nüfusta hızlı bir artış olmuştur.
D) 1920 ve 1941 yıllarındaki azalmalar Fransa'nın uyguladığı nüfus politikalarının sonucudur.
E) Son yıllarda nüfus artış oranı oldukça azalmıştır.

17. Türkiye’de ekonomik açıdan yeterince gelişmemiş ancak kalkınma potansiyeline sahip bölgeler mevcuttur. Bu tür bölgelerin gelişebilmesi için bölgesel kalkınma projeleri yapılmıştır. Bu projelerin hayata geçirilmesi ile, söz konusu bölgelerde ortak olarak hedeflenen temel gelişmeler;

- Kişi başına düşen millî gelir ile istihdamı artırmak
- Bölgenin gelişmiş bölgelerle olan sosyal ve ekonomik gelişmişlik farkını azaltmak
- Bölge dışına yapılan göçleri azaltmak
- Bölge içinde sermaye birikimini sağlamak
- Kalkınmayı hızlandıracak aktiviteleri yaygınlaştırmak
- Çevreyi korumak, iyileştirmek ve kalkınmanın sürdürülebilirliğini sağlamak
- Bölgeyi sanayi ve hizmet merkezi hâline getirmek
- Tarımsal gelişme ve hayvancılığın gelişmesini sağlamak olarak sıralanabilir.

Bu gelişmeleri sağlayabilmek için yörenin coğrafi koşulları, sorunları ve gereksinimleri dikkate alınarak planlamalar yapılmaktadır.

Buna göre, yörelerin coğrafi özellikleri ve sorunları düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisinde bu yörelerde yapılması planlanan çalışmaların bazıları yanlış verilmiştir?

- A) Zonguldak, Bartın, Karabük projesinde (ZBK); Karde-mir modernize edilecek, Filyos’ta liman yapılarak ham madde ucuza taşınacak, atıkların değerlendirilmesi ile yeni yatırımlar yapılacaktır.
- B) Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi’nde; havzada akım düzensizliğinden kaynaklanan taşkın, erozyon, su ve çevre kirliliği sorunlarının çözülmesi, ekolojik dengesini bozmayacak, en uygun arazi ve doğal kaynakların kullanımı planlanmıştır.
- C) Doğu Anadolu Projesi (DAP); hayvancılığın geliştirilmesi, bunun için de meraların ıslahı, hayvan ırklarının ıslahı ve iç ticarete hayvancılığın öneminin artırılması projenin temel hedefleri arasında yer almaktadır.
- D) Doğu Karadeniz Projesinde (DOKAP); yöredeki kömür yataklarında yıllık 2.8 milyon ton olan üretim korunarak tesis güçlendirilmeli, üretimde yeni teknik ve yöntemler uygulanmalı, verimli üretim damarları seçilmeli, personel, hizmetiçi eğitime tabi tutulmalıdır.
- E) Güneydoğu Anadolu Projesinde (GAP); başlangıçta sulama, hidroelektrik üretimi amaçlı olarak düşünülen GAP, 1980’lerde sosyoekonomik bölgesel kalkınma programına dönüştürülmüş olup sulama, elektrik, enerji, tarım, kırsal ve kentsel altyapı, ormancılık, eğitim ve sağlık gibi alanlardaki gelişmeyi kapsamaktadır.

18. Nabucco; Hazar Havzasında çıkarılan doğal gazın Avrupa'ya taşınmasını sağlayacak bir projedir.

Buna göre, Orta Asya'dan Almanya'ya taşınacak doğal gaz için döşenecek boru hattının aşağıdaki ülkelerden hangisinin topraklarından geçmesi beklenmez?

- A) Türkiye B) Bulgaristan C) Fransa
D) Gürcistan E) Romanya

19. Daha önce geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir yerde taş kömürünün bulunmasıyla şu değişiklikler olmuştur.

- Maden ocağı ve demir-çelik fabrikası kurulmuştur.
- Maden ocağına çok sayıda işçi alınmıştır.
- İnsanların çoğu madende ve fabrikada işe girince tarım ve hayvancılıkta çalışanlar azalmıştır.
- Çevredeki yerleşim birimlerinden işçi göçü alınmıştır.
- Köy, önce kasaba, ilçe, sonra da il olmuştur.
- Nüfusun arttığı yerlerde okullar ve alışveriş merkezleri kurulmuştur.
-

Bu değişikliklere ek olarak boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin eklenmesi doğru olmaz?

- A) Yeni yollar ve otogar yapılmış, ticari faaliyetler canlanmıştır.
B) Çevredeki bitki örtüsü tahrip edilmiştir.
C) Sanayi atıkları ile sular ve hava kirlenmiştir.
D) Konut ihtiyacı ortaya çıkmış, tarlalar satılmış ve üzerlerine konut inşa edilmiştir.
E) Demir-çelik fabrikasının artan enerji ihtiyacını karşılamak için hidroelektrik santrali kurulmuştur.

20.

Yukarıdaki haritalarda Türkiye'nin başlıca hava alanları, limanları ve demiryolu hatları görülmektedir.

Buna göre, İstanbul'da bulunan bir araştırma ekibinin aşağıdaki illerden hangisine gitmesi gerektiğinde bu üç ulaşım yolunun tümünü kullanabileceği söylenir?

- A) Samsun B) Muğla C) Rize
D) Antalya E) Van

21. Endüstri tesisleri Türkiye'nin her yerine eşit dağılmamıştır. Farklı endüstri kollarının kuruluş yerlerinin seçiminde farklı etkenler rol oynamıştır.

Türkiye'de,

- I. Samsun, İzmir, Manisa ve Bitlis'te tütün işleme tesisleri
- II. Batman'da petrol rafinerisi
- III. Samsun'da bakır işleme tesisleri
- IV. Karabük ve Ereğli'de demir-çelik fabrikaları
- V. İstanbul ve İzmir'de deri işleme tesisleri

gibi sanayi tesislerinin kurulmasında etkili olan koşullar aşağıdakilerden hangisinde yanlış verilmiştir?

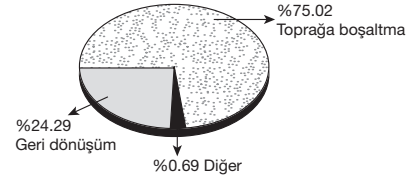
- A) I'de hammaddeye yakınlık
- B) II'de hammaddeye yakınlık
- C) III'te ulaşım olanakları
- D) IV'te enerji kaynağına yakınlık
- E) V'te enerji kaynağına yakınlık

22. Organik kökenli ve yanıcı bir madde olan doğal gaz, petrol yataklarının çevresinden çıkarılır. Kükürt bileşikleri, kül gibi partikülleri yaymadığı ve diğer fosil yakıtlara göre daha temiz olması nedeniyle son yıllarda kullanım alanı yaygınlaşan doğal gazın Türkiye'de üretimi azdır. Yıllık doğal gaz ihtiyacımız yaklaşık 10 milyar m³ iken ülkemizde üretilen yıllık doğal gaz miktarı 250-750 milyon m³ kadardır. Bu nedenle Türkiye'nin doğal gaz ithalatı fazladır. Çünkü 2006 yılı II. döneminde Türkiye elektrik üretiminin %44,36'sı doğal gazdan elde edilmiştir. Bunun yanında sanayide ve konutlarda da kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır. Türkiye'nin en çok doğal gaz aldığı ülke Rusya Federasyonu'dur.

Yukarıdaki paragraftan yararlanarak aşağıdaki bilgilerden hangisi elde edilemez?

- A) Rusya doğal gaz yatakları bakımından zengin bir ülkedir.
- B) Doğal gaz yenilenebilir enerji kaynaklarındandır.
- C) Türkiye doğal gaz üretiminin kat kat fazlasını ithal etmektedir.
- D) Doğal gaz kullanımı Türkiye'nin elektrik üretiminde yarıya yakın bir paya sahiptir.
- E) Doğal gazın, diğer fosil yakıtlara göre hava kirliliğine etkisi daha azdır.

23. Aşağıda Türkiye'de katı atıkların bertaraf edilme oranları verilmiştir.

Bu grafikteki verilerden aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Katı atıkların 3/4'ü toprağa boşaltılmaktadır.
- B) Yaklaşık olarak her dört katı atıktan biri geri dönüştürülmektedir.
- C) Geri dönüşüm ve toprağa boşaltma dışında da katı atık bertarafı yapılmaktadır.
- D) Katı atıkları geri dönüşüm ve diğer yöntemle bertaraf etme oranı azdır.
- E) Türkiye'de geri dönüşüm en fazla Marmara Bölgesi'nde yapılmaktadır.

24. Kış sıcaklığı 5-6°C, yaz sıcaklığı ise 20-25°C olduğu ve yıllık yağış tutarının 1000-1500 mm olduğu serin yerlerde fındık tarımı yapılır.

Yetiştirme koşulları göz önüne alındığında grafiklerden hangisi Türkiye'de fındık üretiminin bölgelere dağılımını göstermektedir?

